

Sygn. akt VI RCa 158/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lipca 2018 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Zofia Rutkowska

Sędziowie: SO Jolanta Piórkowska (spr.)

SR del do SO Robert Kłosowski

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Siwińska

po rozpoznaniu w dniu 4 lipca 2018 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **W. Z. (1)**

przeciwko małoletnim **W. Z. (2) i A. Z.** reprezentowanym przez matkę L. Z.

o obniżenie alimentów

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Piszcu

z dnia 20 marca 2018 roku

sygn. akt III RC 110/16

1. oddala apelację;
2. odstępuje od obciążenia powoda kosztami procesu za instancję odwoławczą na rzecz pozwanych.

Sygn. akt VI Rca 158/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 marca 2018 r. Sąd Rejonowy w Piszcu, w sprawie sygn. akt III RC 110/16 z powództwa W. Z. (1) przeciwko małoletnim W. i A. Z. o obniżenie alimentów, oddalił powództwo (punkt I), zasądził od powoda na rzecz małoletnich pozwanych W. Z. (2) i A. Z. zastąpionych przez przedstawicielkę ustawową L. Z. solidarnie kwotę 4 817 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (punkt II) oraz odstąpił od obciążania powoda kosztami postępowania sądowego (punkt III).

Sąd ten ustalił, że obowiązek alimentacyjny powoda względem pozwanych został ustalony wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 14 kwietnia 2014 r., sygn. akt VI RC 844/13, w którym Sąd ten zasądził od niego na rzecz małoletnich dzieci W. i A. Z. alimenty w kwocie po 400 zł miesięcznie na każde z nich, łącznie 800 zł miesięcznie płatne z góry do 10 - go dnia każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, do rąk matki dzieci L. Z..

Dalej Sąd I instancji ustalił, że w tamtym czasie małoletni W. Z. (2) miał 14 lat, zaś małoletnia A. Z. 8 lat. Dzieci uczęszczały do szkoły podstawowej. Korzystały z dożywienia za które płaciła opieka. Matka małoletnich była zdrowa, nigdzie nie pracowała. Raz w roku wyjeżdżała do pracy do Niemiec, uzyskując wynagrodzenie w kwocie około 6 000 – 7 000 zł. Wspólnie z dziećmi mieszkała w tym samym domu z W. Z. (1).

Odnosnie sytuacji W. Z. (1) Sąd ustalił, że już wówczas chorował on na cukrzycę i nadciśnienie tętnicze. Oficjalnie posiadał status osoby bezrobotnej, bez prawa do zasiłku. Pracował jako masarz, na leki wydawał około 50 zł miesięcznie.

Sąd Rejonowy ustalił, że aktualnie W. Z. (2) ma 16 lat, a A. Z. 12. Nadal zamieszkują wraz z ojcem, matką i pełnoletnim bratem. O. noszą okulary korekcyjne. Dwa razy w roku zyskują jednorazowe stypendia w kwocie po 150 zł. Matka małoletnich otrzymuje zasiłek rodzinny w kwocie 248 zł oraz świadczenie z programu 500+ w łącznej wysokości 1 000 zł. Nadal raz w roku wyjeżdża do pracy do Niemiec. Spłaca wspólnie z synem kredyt zaciągnięty na spłatę powoda z tytułu podziału majątku, którego miesięczna rata wynosi 200 zł.

W odniesieniu do W. Z. (1) Sąd Rejonowy ustalił, że nadal zamieszkuje on w domu w Ł.. Nadal jest zarejestrowany jako osoba bezrobotna, bez prawa do zasiłku i podejmuje prace dorywcze. Wydaje około 200 zł miesięcznie na leki. Leczy się przewlekłe. Schorzenia na które cierpi stanowią przeciwwskazanie do wykonywania przez niego ciężkiej pracy fizycznej. Może on jednak wykonywać prace lekkie, nie jest całkowicie niezdolny do pracy.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd powołał się na przepisy art. 138 kro i 135 kro. Wskazał, że rzeczą powszechnie wiadomą jest, że wraz z upływem czasu potrzeby uprawnionych do alimentacji wzrastają, a nie zmniejszają się. Małoletni rosną zatem wydatki związane z ich utrzymaniem również zwiększają się. Sąd Rejonowy podkreślił również, wbrew twierdzeniom powoda, że okoliczność, iż matka małoletnich otrzymuje z budżetu państwa świadczenia rodzinne, w tym świadczenie Programu 500+ nie może skutkować zwolnieniem go z konieczności utrzymania własnych dzieci.

W ocenie Sądu I instancji po stronie ojca małoletnich pozwanych również nie doszło do takiej zmiany stosunków, która jest co do zasady analogiczna jak w dacie poprzedniego orzekania w przedmiocie alimentów.. W. Z. (1) nadal cierpi na szereg schorzeń, jest zarejestrowany jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. Nadal pracuje dorywczo. Wprawdzie powinien on unikać wykonywania ciężkiej pracy, jednak ma możliwość wykonywania pracy lżejszej. Nie jest bowiem niezdolny do wykonywania jakiegokolwiek pracy.

Świadczenia alimentacyjne otrzymywane przez małoletnich W. i A. Z. w dotychczasowej wysokości przystają z jednej strony do obecnych potrzeb małoletnich, a z drugiej do możliwości zarobkowych i majątkowych ich ojca W. Z. (1) i brak jest podstaw do zmiany dotychczas ustalonego obowiązku alimentacyjnego w tym zakresie. W. Z. (1) jest ojcem małoletnich i jest obowiązany łożyć na swoje małoletnie dzieci, które nie są w stanie utrzymać się samodzielnie a cały ciężar ich wychowania spoczywa na ich matce.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wniósł powód. Zaskarżył wyrok w całości zarzucając mu naruszenie art. 135 § 1 kro i art. 138 kro poprzez:

1. przyjęcie, że jego stan zdrowia nie uległ pogorszeniu i jego możliwości zarobkowe nie zmieniły się od czasu ostatniego orzeczenia w przedmiocie alimentów, podczas, gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika że rozpoznano u niego utrwalone migotanie przedsionków i przewlekłą niewydolność serca, co znacznie ograniczyło jego możliwości zarobkowe,
2. pominięcie faktu wzrostu wydatków związanych z jego leczeniem z kwoty po 50 z ł miesięcznie do kwoty po 370 zł miesięcznie,

3. naruszenie zasady równej stopy życiowej – pominięcie faktu, że małoletni żyją na dość wysokiej stopie życiowej, zaś on w niedostatku.

W konsekwencji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i obniżenie z dniem 01 lipca 2016 r. alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 14 kwietnia 2014 r., sygn. akt VI RC 844/13 na rzecz małoletnich z kwot po 400 zł miesięcznie do kwot po 100 zł miesięcznie na każde z nich, łącznie 200 zł miesięcznie oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa adwokackiego za postępowanie apelacyjne.

Strona pozwana w odpowiedzi na apelację wniosła o jej oddalenie w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd I instancji ustalił wszystkie istotne fakty i wyciągnął z nich logiczne wnioski, a ustalenia te i wnioski Sąd Okręgowy przyjął jako własne. Sąd ten prawidłowo przyjął, że podstawę rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie stanowią przepisy art. 138 kro i art. 135 § 1 kro.

Stosownie do treści art. 135 kro wysokość świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego.

Zgodnie z art. 138 kro. w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Sąd zmienia orzeczenie bądź umowę dotyczące obowiązku alimentacyjnego tylko wtedy, gdy zmiana stosunków ma charakter istotny.

Zmianą stosunków w rozumieniu art. 138 kro jest każda zmiana stosunków zarówno po stronie zobowiązanego jak i uprawnionego. Taką zmianą może więc być zwiększenie lub zmniejszenie potrzeb uprawnionego, ale też zwiększenie lub zmniejszenie możliwości zarobkowych zobowiązanego. Do zmiany sytuacji majątkowej dochodzi także w przypadku zmiany dochodów stron, przesunięć w ich majątku; zwiększenia się, bądź zmniejszenia koniecznych wydatków i kosztów utrzymania; uzyskania nowych możliwości zarobkowania, bądź też w przypadku utraty dotychczasowych a także w przypadku zwiększenia się, bądź zmniejszenia liczby osób pozostających na ich utrzymaniu. Te przesłanki, określone w art. 135 kro, wyznaczają zakres obowiązku alimentacyjnego, muszą więc zostać ustalone w postępowaniu o zmianę wysokości alimentów.

Konkludując – bez ustalenia aktualnych potrzeb małoletnich pozwanych i możliwości majątkowych i zarobkowych powoda nie byłoby możliwe stwierdzenie, czy doszło do istotnej zmiany stosunków, uzasadniającej zmianę orzeczenia w przedmiocie alimentów. Przedmiotem badania jest zawsze okres od ostatniego wyroku, ugody, bądź umowy ustalającej wysokość alimentów.

Sąd I instancji trafnie wskazał, że w od czasu ustalenia obowiązku alimentacyjnego powoda wobec małoletnich pozwanych na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 14 kwietnia 2014 r., w sprawie VI RC 844/13, nie doszło do zmian w sytuacji osobistej i materialnej stron, które uzasadniały zmniejszenie wysokości należności przysługujących małoletnim. Słusznie podniesiono w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, że od czasu zasądzenia alimentów w dotychczasowej wysokości potrzeby dzieci pozostają na zbliżonym poziomie, o ile nie uległy zwiększeniu.

Nie uległy zmianie w sposób istotny również możliwości zarobkowe i dochody ojca małoletnich. Powód nie wykazał, że w tym okresie zmniejszeniu uległy jego zarobki. Wprawdzie w apelacji zarzucił, że Sąd I instancji nie wziął pod uwagę, że schorzenia na które cierpi uniemożliwiają mu podjęcie zatrudnienia, ale nie znalazło to potwierdzenia w zebranych materiale dowodowym. Podkreślić należy, że ze sporządzonej na wniosek powoda w toku postępowania przed Sądem I instancji opinii i opinii uzupełniającej biegłego kardiologa wynika, że schorzenia na które cierpi powód nie powodują u niego całkowitej niezdolności do pracy, stanowią jedynie przeciwwskazanie do podjęcia ciężkiej fizycznej pracy. Tym

samym powód nadal ma możliwość podjęcia zatrudnienia umożliwiającego mu łożenie na utrzymanie jego dzieci, tym bardziej, że jak sam przyznał podejmuje on prace dorywcze. Przyjąć należało zatem, że jego zarobki pozostają na zbliżonym poziomie w odniesieniu do sprawy rozwodowej. Ponadto wbrew twierdzeniom skarżącego Sąd Rejonowy wziął pod uwagę, że zwiększyły się ponoszone przez niego koszty zakupu lekarstw.

Uznając zatem, że apelacja nie ma uzasadnionych podstaw, na mocy art. 385 k.p.c., Sąd Okręgowy ją oddalił (punkt I wyroku).

Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd nie obciążył powoda kosztami procesu za instancję odwoławczą mając na względzie jego sytuację majątkową i ciężące zobowiązania alimentacyjne (pkt II wyroku).